

Program höst 2015

En framtid utan vecka

”Vi vill skapa ett modernt samhälle som i alla aspekter är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart för generationer framåt.”

”Framtidsveckan ska sätta igång omställnings- och hållbarhetsarbetet på orten och visa att det är möjligt att gå mot ett mer ekologiskt hållbart samhället tillsammans.”

Det första citatet ovan är taget ur Värmdö kommuns inriktningsmål, det som kommunen kallar för ”ledstjärnor i nämndernas arbete” under denna mandatperiod. Nästa citat beskriver syftet med Framtidsveckan, en manifestation för att visa på att ett hållbart lokalsamhälle är möjligt, som i tre år har samordnats av Naturskyddsföreningen i Värmdö. För varje år har arrangemanget växt och fått kraft av alla arrangörer under veckan, samt alla som besökt Framtidsveckans ca 100 olika programpunkter eller läst om den i tidningsbilagan. Med Värmdö kommun som medarrangör har Framtidsveckan varit möjlig, men den största tillgången har Framtidsveckan haft i de hundratals ideellt arbetade timmarna som människor har lagt på projektet.

Vi har haft en win-win-situation. Kommunen har fått en rejäl skjuts mot ett hållbart samhälle, där fler och fler kommunmedborgare fått upp ögonen för hållbarhetstänket. Inspiration och praktisk kunskap har spridits. Helt enligt kommunens mål för hållbarhetsarbetet. Bland medborgarna har en ökad medvetenhet växt fram, en självbild om oss värmdöbor som miljömedvetna människor som går i täten för hållbarhet.

Efter förra årets framtidsvecka har en ny politisk mandatperiod börjat. Hållbarhetsarbetet verkar ha prioriterats ner. Det finns inte längre någon tjänsteman med ansvar för att driva frågor om ekologisk hållbarhet. Någon ny framtidsvecka finns inte i sikte då kommunen svarade med tystnad under våren när det var dags att börja planera. Många frågar om det blir någon framtidsvecka i år, men utan engagemang från fler håll än vårt är den inte möjlig.

Men med eller utan samarbete med kommunen lever Framtidsveckan vidare på sina håll. Djuröskolan ville göra en insats under höstens Framtidsvecka och hade bestämt sig för en vegetarisk vecka, vilket de kommer att genomföra i riktig framtidsveckoanda ändå (se vår lilla intervju med kökschefen Maria Mellberg). Och företagarna i Värmdö har plockat upp hållbarhetsbollen: höstens första träff kommer att handla om hållbar utveckling och lokal utveckling. Heja alla som arbetar för ekologisk hållbarhet på många olika sätt!

Fröet från Framtidsveckan är sått och grov vidare.

*Outi Killeki,
ordförande*

foto: Elisabeth Ubbe

3 frågor till **Maria Mellberg**, kökschef på Djuröskolan.

1. Varför planerar du en vegetarisk vecka?

Vi har alla ett ansvar för vår miljö och många barn är intresserade och engagerade i miljöfrågor. Att utesluta kött från matsedeln sänker vår klimatpåverkan. En vegetarisk vecka skapar frågor bland våra elever och på så sätt får vi igång diskussioner angående miljön.

2. Vad tycker eleverna om det?

De flesta tycker att det är jättebra och vi upplever att fler och fler tycker om vegetarisk mat. Många vegetariska rätter har blivit favoriter, t.ex vegetarisk lasagne med sojafärs, morot och röda linser.

3. Hur gör ni med vegetarisk andra veckor?

På onsdagar serverar vi endast vegetarisk mat, men det finns alltid ett vegetariskt alternativ de övriga dagarna. Vi har dessutom alltid välfyllda salladsbufféer med bönor, linser eller groddar och goda röror för de som vill ha. Vår vegetariska vecka kommer att vara vecka 40.

Natursnokarna för alla barn

Naturskyddsföreningen Värmdö har två Natursnoksledare, som håller i aktiviteter för barn. Barnen får lära sig om naturen på ett lekfullt sätt, med skattjakter, lägereldar och lekar.

Öppna Natursnoksträffar

De här träffarna kan vem som helst komma till, utan någon föranmälan. Håll utkik på vår hemsida www.varmdo.naturskyddsforeningen.se, och på Facebook, så får du veta när det är en träff på gång. Eller kontakta ledaren Jannike Norlin, 070-582 15 52 eller jannikenorlin@hotmail.com

Fast gruppen på Saltarö

På Saltarö finns en fast Natursnoksgrupp med plats för ca 12 barn mellan 2-12 år och deras föräldrar eller annan ansvarig vuxen person. Vill du anmäla dig och ditt barn inför hösten, så skicka ett mail snarast till natursnokarnasaltaro@hotmail.com Höstens första träff blir söndag 6 sept kl 10-13. Sedan blir det träffar den 4 okt och 8 nov. Ni som redan har anmält er behöver inte göra det en gång till.

B-FÖRENINGSBREV

Avsändare: Naturskyddsföreningen Värmdö, c/o Outi Kilkki, Skälsmaravägen 12, 13465 Ingarö

AKTIVITETER

10 september: Vart är världen på väg?

Föreläsning och fördjupande samtal med författaren, filosofen och statsvetaren Karl-Erik Edris och journalisten/programledaren från SVT, Anna Lindman. Gästartist: Jill Nord. I samarbete med bland andra Naturskyddsföreningen i Nacka. Mer info och anmälan: www.nackavarmdo.se/event/vart-ar-varlden-pa-vag
Kl 18-21 på NAVscen, Dieselverkstaden Sickla

13 september: Svamputflykt

Följ med på Naturskyddsföreningens årliga svamputflykt. Med oss har vi svampentusiasten Sirkka Seppänen, som guidar oss bland matsvamparna i skogen. Vi träffas vid Hemmesta vägskäl (dit du kan ta dig med buss 474) kl 10. Ta med fika!
Kontakt: Susanne Lagerbäck 0704121510
susanne.lagerback@gmail.com

30 september: Medlemsmöte

Undrar du vad Naturskyddsföreningen gör? Är du upprörd över något, som kommunens planer på nya vägar och hus Ekedalsskogen och Storskogen? Har du idéer du vill förverkliga? I höst har vi ett medlemsmöte, där alla medlemmar och alla som är nyfikna på oss är välkomna.
Kl 18-20 i Ekedalsskolans matsal.
Anmälan och frågor: outi.kilkki@gmail.com

12 oktober : Kretsloppstoaletten med tömning vart fjortonde år

Närsläcktage till Östersjön från enskilda avlopp är ett stort problem på Värmdö liksom vattenbrist sommartid. Carl Lindström har utvecklat CompostEra, en toalett som separerar urin och fekalier. Tömning kan man vänta med i 40 år! Toaletten bidrar också till bättre ventilation i badrummet. Mer om CompostEra www.compostera.se
Ingår i Framtidsakademien, en serie föreläsningar om lokala hållbara lösningar för framtiden.
Kl 19-21, Bion i Ungkulturhuset Gurraberg.

17-18 oktober: Lär dig bygga hållbart

Felicia Oreholm är miljöstrateg som bland annat utbildar byggingenjörer i miljö och byggnad. Hon har byggt prototypvillan Sunda Huset i Nacka. Kursdeltagare guidas genom punkter inom projektering och planering av ett sunt boende med låg miljöpåverkan. Aktiv teori, följt av en praktisk materialgenomgång. Helgen avslutas med ett lättare grupparbete.
Kl 9-16 i Ekedalsskolans matsal. Lunch och fika ingår.
Vid frågor, kontakta outi.kilkki@gmail.com

Felicia Oreholm.

10 november: Locka vinterns fåglar till din trädgård!

Eva Stenvång Lindqvist, Värmdöbo och en av författarna till de uppmärksammade böckerna Fåglarnas trädgård och Börja skåda fågel, besöker oss och ger tips inför vinterns fågelmatning. Hon

berättar också vad man mer kan göra i sin trädgård för att locka fåglar. Mer om Eva www.optimalaord.se
Kl 19-21, Ungkulturhuset Gurraberg i Gustavsbergs Centrum.

15 november: Fira de fria stränderna – med film och popcorn

Allt fler av våra stränder i Stockholms län bebyggs, vilket gör det svårare för befolkningen att nå vattnet. I många år har flera av Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län hållit en gemensam manifestation för att bevara de fria stränderna. På flera håll görs manifestationen ute på stränderna, men vi på Värmdö känner oss lite frusna i år och flyttar inomhus. Välkomna till vår filmkväll med strandtema!
Kl 18.30-21.00, Bion i Ungkulturhuset Gurraberg i Gustavsbergs Centrum.

1 december: Hur mycket mat kan man odla i en villaträdgård?

Sara Bäckmos familj är självförsörjande på grönsaker under mer än sju av årets månader – på en vanlig villatomt. Skillnadens Trädgård i Småland har blivit ett dagnande ekologiskt trädgårdsskaffereri med över 150 sorters grönsaker på 450 kvadrater. Nu kommer Sara till Värmdö och berättar hur hon gjorde. (Läs mer på www.skillnadenstradgard.se)
Kl 19-21, lokal NAV i Sickla, vid Dieselverkstaden.
Anmälan och info: Pella Larsdotter Thiel, pella@braveworld.nu, 073-658 98 84. Gåvobaserat inträde.

Chilli kan man odla själv.

6 januari: Trettondagselden i Skeviksgrottan

Välkomna på vår traditionsenliga trettondagsbrasa i Skeviksgrottan! Vi bjuder på korv och bröd, ta med något varmt att dricka! Ett bra tillfälle att träffa människor i din närhet som är intresserade av natur och miljö. Elden brinner kl 11-13.

Trettondagsbrasan är vår äldsta tradition.

Här hittar du oss på nätet

På www.varmdo.naturskyddsforeningen.se hittar du de senaste nyheterna från oss. Där kan du också prenumerera på vårt nyhetsbrev. Gilla också "Naturskyddsföreningen i Värmdö" på Facebook och så får du uppdateringar från oss. Har du frågor? Kontakta Outi Kilkki, outi.kilkki@gmail.com.